

RZECZNIK PRAW OBYWATELSKICH

Warszawa, 17 marca 2020 r.

Adam Bodnar

V.7018.84.2020

**Pan
Prof. Łukasz Szumowski
Minister Zdrowia**

**ul. Miodowa 15
00-952 Warszawa**

Wielce Szanowny Panie Ministrze

W nawiązaniu do dotychczasowej korespondencji w sprawie używania środków ochrony osobistej w przypadku podejrzenia zakażenia koronawirusem SARS-CoV-2 w trakcie udzielania medycznych czynności przez personel podstawowej opieki zdrowotnej, pragnę podnieść, co następuje.

W dniu 6 marca 2020 r. skierowałem do Departamentu Zdrowia Publicznego i Rodziny w Ministerstwie Zdrowia informację o wpłynięciu stanowiska Prezes Porozumienia Pracodawców Ochrony Zdrowia, w którym podkreślono, bezwzględną konieczność ochrony personelu POZ. W przedstawionej sytuacji zwrócono się o zapowiadane w komunikatach m.in. Ministerstwa Zdrowia doposażanie placówek POZ (podobnie jak policji, czy szpitali) w niezbędne środki ochrony osobistej. Podkreślono, że w dalszym ciągu nie przekazano takiego zabezpieczenia dla personelu podstawowej opieki zdrowotnej. Jednocześnie poinformowano, że w najbliższym czasie mogą wystąpić znaczne problemy z dostępnością do placówek POZ. Bowiem placówki te w większości zatrudniają lekarzy seniorów/emerytów, którzy w obecnej sytuacji zagrożenia zapowiadają zaprzestanie udzielania świadczeń, w szczególności przy braku możliwości dostarczenia środków ochrony osobistej.

Mając na uwadze powyższe, zwróciłem się z prośbą o ustosunkowanie się do przedstawionych zarzutów oraz o przesłanie odpowiedzi udzielonej Porozumieniu Pracodawców Ochrony Zdrowia w przedmiotowym zakresie. Niemniej jednak powyższa informacja do dziś nie wpłynęła do mojego Biura.

Należy przy tym podkreślić, że Prezydium Naczelnej Rady Lekarskiej wystosowało apel Nr 5/20/P-VIII z dnia 12 marca 2020 r. o zapewnienie lekarzom i lekarzom denty stom dostępu do odpowiednich środków ochrony osobistej w związku z wystąpieniem zakażeń koronawirusem SARS-Cov-2 w Polsce. W niniejszym apelu zwrócono się do Ministra Zdrowia o podjęcie natychmiastowych działań i doposażenie wszystkich placówek medycznych w odpowiednie środki ochrony osobistej, które zostały wymienione w zaleceniach oraz w komunikatach Ministerstwa Zdrowia, Głównego Inspektoratu Sanitarnego i Narodowego Funduszu Zdrowia¹. Podniesiono przy tym, że zagrożenie epidemiologiczne w Polsce z dnia na dzień wzrasta. Władze państwowe powinny zapewnić odpowiednie zaplecze i środki, aby lekarze i lekarze dentyści, pielęgniarki oraz inni przedstawiciele personelu medycznego byli odpowiednio przygotowani i mieli zapewnione wymagane i zalecane środki ochrony osobistej. Jest to niezbędne dla lekarzy i lekarzy denty stom, całego personelu medycznego oraz pacjentów. Jak wskazano w tej sytuacji - braku odpowiedniego i potrzebnego wyposażenia, żaden polski lekarz nie będzie w stanie w pełni wykorzystać swojej wiedzy i umiejętności walcząc o zdrowie pacjentów, nie narażając jednocześnie siebie oraz innych.

Docierają do mnie niepokojące informacje ze środków masowego przekazu, które wskazują o zapewnieniach Pana Ministra o kierowania dostaw sprzętu i środków w pierwszej kolejności do szpitali zakaźnych². Mając na uwadze powyższe, moje obawy budzi dostarczenie odpowiednich środków i sprzętu do innych podmiotów leczniczych udzielających świadczeń zdrowotnych. Mój niepokój wzbudza również rzeczywisty stan przygotowania szpitali do pełnienia funkcji jednoimiennych, dedykowanych tylko chorobą zakaźnym. Z jednej strony dochodzą głosy o nieprzygotowaniu takich placówek (casus Łomży). Z drugiej – zagwarantowanie zabezpieczenia zdrowotnego innym mieszkańcom, niedotkniętym koronawirusem.

W niniejszym apelu zauważono, że niezrozumiałe jest również wprowadzanie bezterminowych regulacji ustawowych wyłączających znaczną część placówek medycznych z oczywistego prawa dokonywania zakupów potrzebnych wyrobów medycznych. Wprowadzony do ustawy Prawo farmaceutyczne zakaz sprzedaży tych wyrobów do praktyk zawodowych, a taki zaistnieje w przypadku objęcia tych wyrobów stosownymi obwieszczeniem Ministra Zdrowia, doprowadzi do pozbawienia pacjentów praktyk zawodowych prawa do opieki sprawowanej przez wybraną przez pacjenta placówkę.

Ponadto moje obawy wzbudziły docierające do mnie sygnały ze środowiska lekarskiego o konieczności szerszego dostępu do możliwości wykonywania testów

¹ Apel Prezydium Naczelnej Rady Lekarskiej Nr 5/20/P-VIII z dnia 12 marca 2020 r. <https://nil.org.pl/aktualnosci/4478-apele-i-stanowiska-podjete-przez-pnrl-w-dniu-12-marca-2020-r>.

² <http://www.rynekzdrowia.pl/Polityka-zdrowotna/Szumowski-o-walce-z-koronawirusem-sprzet-i-pieniadze-dla-szpitali-rosnaca-liczba-testow-zasady-kwarantanny,204273,14.html>.

wykrywających SARS-CoV-2³. Jak wskazano, testy nie mogą obejmować tylko osób hospitalizowanych. Wywiad epidemiologiczny i występujące objawy powinny być bezwzględnym wskazaniem do wykonania testu. Zauważono, że lekarze i lekarze dentyści, jak i cały personel medyczny, którzy byli w bliskim kontakcie z zarażonymi i są potencjalnymi roznośicielami koronawirusa, mogli być w każdej chwili przebadani, aby wykluczyć zagrożenie. Wobec powyższego, zwiększenie liczby badań da nam realny obraz rozprzestrzeniania się koronawirusa. Ponadto dostępność do testów nie tylko uspokoi społeczeństwo, bowiem każdy obywatel z objawami wskazanymi w zaleceniach epidemiologicznych powinien mieć możliwość wykluczenia stanu chorobowego, co zapewni mu spokój oraz da pewność, że nie stanowi zagrożenia dla swoich bliskich i otoczenia.

Pragnę nadmienić, że przedstawiony przeze mnie problem jest nadal aktualny, a wręcz się nasilił. Jednocześnie narasta społeczne zaniepokojenie związane z ciężkimi zachorowaniami na koronawirus. Niepokój ten pogłębiają, docierające do opinii publicznej przez środki masowego przekazu o śmiertelnych przypadkach osób zakażonych koronawirusem.

W związku z powyższym, na podstawie art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz. U. z 2018 r. poz. 2179 z późn. zm.) ponownie zwracam się z prośbą do Pana Ministra o udzielenie odpowiedzi w przedstawionej wyżej kwestii.

Z wyrazami szacunku

Adam Bodnar

Rzecznik Praw Obywatelskich

/-podpisano elektronicznie/

³ Apel Prezydium Naczelnej Rady Lekarskiej Nr 7/20/P-VIII z dnia 12 marca 2020 r. do Ministra Zdrowia o zwiększeniu dostępu do testów wykrywających SARS-CoV-2, <https://nil.org.pl/aktualnosci/4470-apel-pnrl-do-ministra-zdrowia>.